



TA: Chart Navigator MARKETING

Meer informatie

Ga naar

www.bnpparibasmarkets.nl

of bel 0900 MARKETS

(0900 6275387; lokaal tarief)

Twitter: @TheDailyTurbo

Het heeft even geduurd, maar met nog één volledige handelsweek voor de boeg willen de bulls een eindejaarsprint inzetten, zo lijkt het. Maar dit gaat gepaard met gaten op de chart en lange sprieterige candles. Twee handen aan het stuur bij de **“Turbulente decemberrally”** is noodzakelijk om als actieve belegger niet uit de bocht te vliegen. En hou altijd rekening met mogelijke tegenaanvallen van de beer. Al met al een spannend slotoffensief.

Rode strepen strijd

De ondertoon op menig weekgrafiek is positief, maar de bulls moeten flink aan de bak om de rode strepen onder druk te zetten en zo mogelijk weg te slaan. Check de charts van uw favoriete indices en hoofdfondsen om vast te stellen hoe de strijd zich voortzet en of een eindejaarsrally in gang wordt gezet.

Wekelijks gaan er zes Midkappers of Smallcappers op de analysetafel om geanalyseerd te worden. Deze week kies ik voor Altice, Aperam, ASMI, BESI, Fugro en Wereldhave. Mooie charts, behalve die van Wereldhave, die de overheersende positie van de bulls illustreren, inclusief kortstondige haperingen.

Uit het BNP Paribas buitenland Turbo universum heb ik drie titels geselecteerd die aansluiten op het thema van deze week. Ik bekijk trend en sentiment op de charts van BASF, Colruyt en Valourec. Kijk, lees en oordeel of er kans is op een eindsprint en profiteer daar dan van met een BNP Turbo positie.

Op de intermarkt speelvelden zie ik wisselende bewegingen. Zo herstelt de EUR/USD naar de krap 1,12 zone, Goud en Zilver proberen te bodemen in hun uptrend, Brentoil probeert de weekly uptrend een nieuwe impuls te geven en de Euro Bundfuture probeert te bodemen in uptrend.

Trouwe lezers weten dat ik de Dashboard methodiek hanteer om tot objectief meetbare scenario's te komen. Maar er gaat altijd wel een subjectief sausje over de analyse heen om het scenario te completeren. Dit laatste wordt gevoed door de gedachte dat beleggersgedrag niet voor de volle 100% kan worden gemodelleerd. We hebben te maken met mensen, en een mens is geen machine. Daarom ben ik ook van mening dat het zogenaamde 'robot beleggen' weinig zinvol is. In de TA vraagbaak ga ik hier nader op in met voor u een passende tegelwijsheid.

BBB Webinar

Op maandag 16 december om 19:30 uur staat het laatste BBB Webinar van dit jaar gepland. Dit webinar is met name bestemd en geschikt voor middellange termijn trendvolgende beleggers die op zoek zijn naar inspiratie voor het doen van transacties. Zij omarmen technische analyse in het algemeen en Dashboard beleggen in het bijzonder. Wij begeleiden hen daarbij met onder andere het BBB webinar, een interactieve TA coaching sessie. U kunt zich [hier](#) aanmelden voor de uitzending van komende maandag, waarin we vooruit gaan kijken naar 2020.

Nico P.R. Bakker

Inhoud Chart Navigator

Indices	P. 2
AEX® Hoofdfondsen	P. 4
TA Vraagbaak	P. 12
Midkapfondsen	P. 13
Turbo Titels Buitenland	P. 15
Valuta - Obligaties	P. 16
Grondstoffen	P. 17
Info	P. 18

Wilt u reageren?

Heeft u opmerkingen, vragen, suggesties, aanvullingen, wilt u reageren? Doe dit dan door een email te sturen naar:

markets@bnpparibas.com

De RealTime grafieken zijn in deze editie bijgewerkt op vrijdagochtend. De slotkoers van vrijdag kan de definitieve weekcandle en het bijbehorende scenario wijzigen.

Analyses en coaching:

Nico P.R. Bakker

Wouter de Boer

Twitter: @TheDailyTurbo

www.nicoprakker.nl



BNP PARIBAS

De bank voor een wereld in verandering

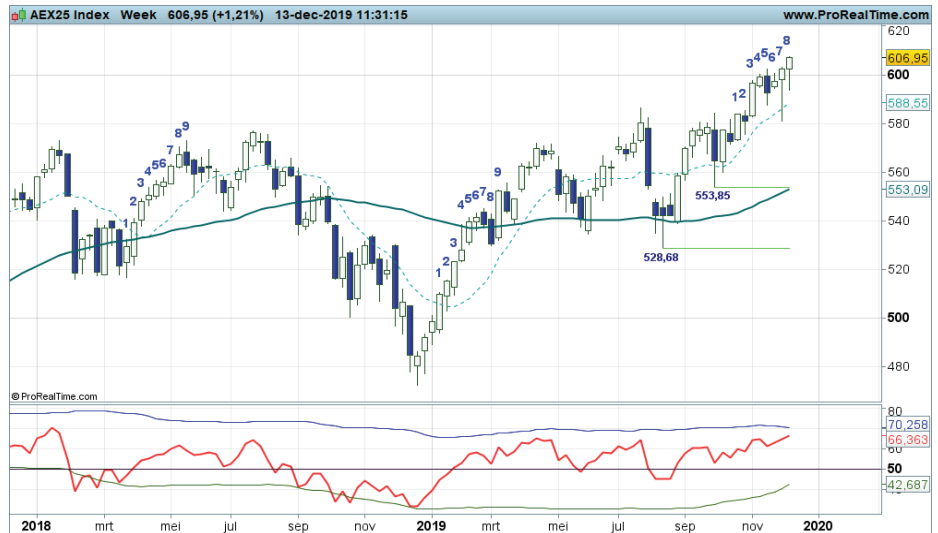
AEX-Index® - 600+ dramatiek

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Met veel gevoel voor dramatiek, en dus met de nodige turbulentie, proberen de bulls stand te houden in de 600 zone. Geen rode strepen in de nabije omgeving, maar wel deze week de swingteller op +8 en de RSI opstomend naar de OB-lijn. Het schiet dus al aardig op met de opswing, maar er zijn nog geen duidelijke indicaties van topvorming. Maar zijn de bulls aan het voorsorteren op een eindejaarsrally, want daar rekenen we toch op, niet waar? De rally krijgt hierdoor wel een nerveus karakter.

Conditie: Up.

Coaching: *bestaande koopposities strak bewaken richting de jaarlultimo.*

**DAX® index - Grillige weg omhoog**

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

De opwaartse beweging strandde recent op krap 13.400 punten, net onder het hoogste punt van 2018. Er volgde enige weken van twijfel en na de downspikes van de laatste twee weken, noteert de koers nu toch weer in de zone rond 13.400. Op het Dashboard is daarbij de Up conditie valide. Toch is het charttechnisch beeld nog wat tegenstrijdig en het momentum lijkt per saldo wat af te nemen maar zolang er hogere niveaus worden opgezocht kan het vizier op 13.600 punten worden gericht.

Conditie: Up

Coaching: *bescheiden koopposities zijn te rechtvaardigen voor trendbeleggers.*

**Bel20 Index - 4.000+**

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

De koers bleef lange tijd hangen onder de weerstandzone 3.900+ punten. Na de bullish spike van vorige week, is de horde nu opwaarts doorbroken. Spanningsmeter RSI nadert dynamisch overbought gebied en de swingteller staat op +9. Volgt er dan een top rond de weerstand 4.000+? Dat zal moeten blijken, maar zolang de candles wit kleuren blijven de bulls aan de leiding.

Conditie: Up.

Coaching: *bestaande koopposities kunnen worden aangehouden zolang de swingteller positief noteert. Wel even oppassen als er een zwarte candle verschijnt.*



EUROSTOXX50® index - Richting meerjaren high

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Na de rit vanaf krap 3.400 punten werd aanvankelijk getopt op 3.733. Vorige week volgde een rappe afdaling, maar de markt vond steun op 3.600 punten. De afdaling verdween als sneeuw voor de zon en inmiddels noteert de koers boven de voormalige topzone. Op het Dashboard verschijnt dus ook weer de Up conditie. Overall neemt het momentum wel wat af, maar zolang de bulls het voortouw nemen, kan het vizier op de weerstand en tevens het high van de afgelopen jaren op 3.836 punten worden gericht.

Conditie: Correctie.

Coaching: additionele koopposities zijn gerechtvaardigd in de verse upswing.



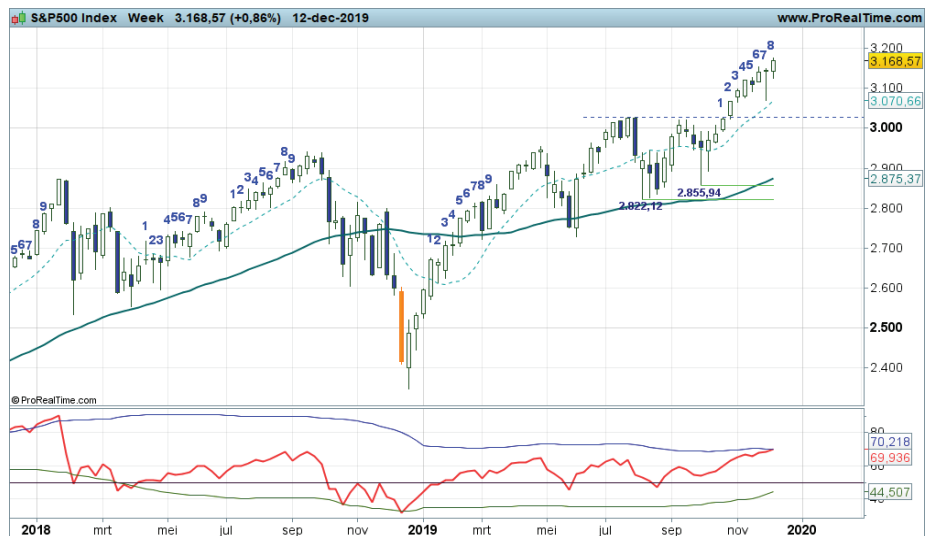
S&P 500® index - Positief plaatje

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Na het breken van de weerstandzone rond 3.000+ punten werden nieuwe highs neergezet. De afgelopen tijd werd er wat stabilisatie zichtbaar, waarna er vorige week een forse terugval volgde. Net boven de daily sma werd echter gebodemd op krap 3.070 punten. Een sterke actie van de bulls bracht de koers echter weer naar hogere niveaus. Deze week is er weer een witte candle in de maak. Alles bij elkaar dus toch weer een positief vooruitzicht richting de jaarultimo.

Conditie: up

Coaching: een strakke navigatie ter overweging voor bestaande koopposities.



DOW JONES index - Rond de top

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Na het breken van de weerstandzone rond 27.500 punten werden nieuwe highs neergezet. De afgelopen tijd werd er wat stabilisatie zichtbaar, waarna er vorige week een flinke correctie volgde, waarbij gebodemd werd rond de voorliggende topzone op 27.250+. Een sterke klim van de bulls bracht de koers terug rond de topzone. Op het Dashboard blijft dan ook de Up conditie valide. Voor nu dus bezien of de bulls kunnen doorzetten met het aanscherpen van de highs.

Conditie: Up.

Coaching: koopposities aanhouden, eventueel wat afbouwen bij signalen van verkoopdruk.



Aalberts - Hogere toppen en hogere bodems

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Met een positieve ondertoon en alle indicatoren in een plusstand, behouden de bulls hun dominante positie. De weg staat open naar de 43+ weerstandzone, terwijl er steunvorming verwacht mag worden in de 38,00 zone mocht er een correctie plaatsvinden. Zolang het proces van hogere bodems en hogere toppen intact blijft, zullen de bulls zegevieren. We volgen hen met belangstelling.

Conditie: Up.

Coaching: kopen op zwakte is voor trendvolgende beleggers de aangewezen strategie.



ABNAMRO - Stevige rebound

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Al geruime tijd is er sprake van een dalende trendfase gezien het proces van lagere toppen en lagere bodems onder een neerwaarts krullende SMA lijn. Maar er is een stevige rebound gaande vanaf de 15+ groene streep, waardoor langzaam maar zeker de contouren van een trading range zichtbaar worden met 15+ als onderlijn en krap 18,00 als bovenlijn. Turbulent zigzaggen in de range zou het gevolg kunnen zijn, dus voor nu bezien of de bulls verder kunnen opstomen.

Conditie: Down.

Coaching: offensieve reboundspelers zien hun kansen.



Adyen - Bulls op stoom

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Langzaam maar zeker vergroten de bulls hun positie op het speelveld. Ze plaatsen witte candles boven de SMA lijn, zorgen voor een positieve swingteller en een RSI ruim boven de 50-lijn. Kortom, de Up status is valide ondanks de korte koershistorie. De SMA biedt steun op 640, terwijl de weerstanden op 713+ en 736+ liggen. Kortom, de bulls goed in het zadel, voor nu bezien wat ze van plan zijn bij de rode strepen.

Conditie: Up.

Coaching: koopposities mogen worden aangehouden. Even de vinger aan de pols bij 713+.



AEGON - Sterke SMA steun[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Er is een spannende overgangsfase gaande, waarin de bulls sterk opveren vanaf de 4+ SMA zone, de swingteller op +1 springt en de RSI scherp opkruilt. Zowaar de Up status op het Dashboard, maar niet te vroeg juichen. De beer op 4,28+ kan roet in het eten gooien en zorgen voor een rem op de verse opswing. Tenzij de bulls natuurlijk uitbreken, want dan kan het vizier op 4,46 worden gericht. Aanzwellende turbulentie, nekstreckende stieren, het belooft een spannend slotoffensief te worden.

Conditie: Up.

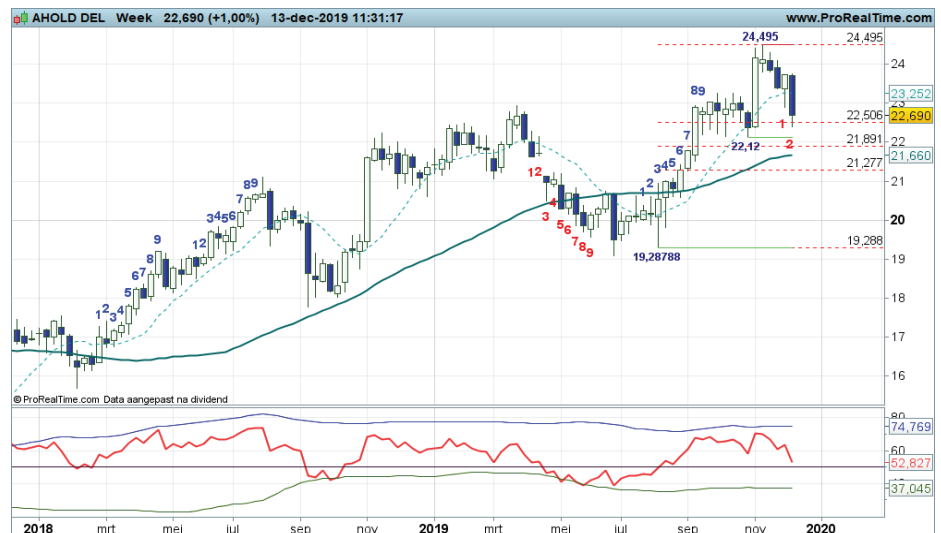
Coaching: er zijn koopkansen voor trendbeleggers zolang de koers boven 4+ noteert.

**Ahold - 23 steunzone**[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

“Op het Dashboard is de correctiefase valide, de swingteller staat immers in de min. Voor nu bezien of de beren doorbijten volgende week. Onder 23 ligt immers een afdaling richting grofweg 22 op de loer”, zo luidde vorige week het commentaar. Welnu, de beren houden nog even grip op het veld. Opnieuw een zwarte candle, swingteller een tandje lager, de Fibo grid is bereikt. Bij een witte candle is er zicht op bodenvorming en hervatting uptrend.

Conditie: Correctie.

Coaching: na een succesvolle correctie zijn er weer koopkansen voor trendbeleggers.

**Akzo Nobel - Bulls stevig in het zadel**[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Al geruime tijd is een proces van hogere toppen en hogere bodems gaande in een sterke uptrendfase. Er worden ook regelmatig volledige opswings neergezet, hetgeen de dominante positie van de bulls weerspiegelt. Vorige week werd swing +9 neergezet met witte candle, dus het wordt tijd voor wat topvorming en een gezonde correctie. Maar daartoe moet er eerst een zwarte candle worden geplaatst. Zolang die uitblijft, houden de bulls de touwtjes in handen.

Conditie: Up.

Coaching: bij indicaties van topvorming uitstaande koopposities wat verkleinen.



Arcelor Mittal - Uitbraakpoging

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Al enige weken schurken de bulls tegen de 16,50 weerstand en SMA lijn met de intentie uit te breken. Maar gaat dat lukken? Mogelijk deze week een witte kleefcandle als dappere poging, maar er moet een losse witte candle verschijnen boven de SMA om daadwerkelijk een nieuwe uptrend te starten. De RSI werkt een uitslag tegen, want er is sprake van een OB reading. Kortom, een spannende overgangsstrijd. Maar eens bezien wie aan het langste eind trekt, beer of stier.

Conditie: Support / Rebound.

Coaching: kunnen offensieve anticiperende trendbeleggers de bulls een handje helpen?



ASML - Verder omhoog

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Een spannende strijd is gaande hoog op het speelveld. De afstand met de SMA lijn is groot, maar de indicatoren sturen nog niet aan op topvorming. Sterker nog, het patroon van hogere toppen en hogere bodems blijft valide. Op een lichte divergentie in de RSI na, zijn er nog geen signalen van topvorming. Een solide zwarte candle is nodig om de bulls te remmen en de beren de gelegenheid te geven een countertrend beweging te starten.

Conditie: Up.

Coaching: koopposities kunnen worden aangehouden. Geen mooie plek om additionele aankopen te overwegen.



ASR Nederland - Bovenkant dalingskanaal

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Wat een chaotisch beeld op de chart van ASR. Per saldo een patroon van dalende toppen en bodems met grote koersswings, afgewisseld met volatiele stuiterbewegingen. Swingteller op -2, RSI rond de middenlijn, dalende SMA lijn. Kortom de Downconditie is valide en vroeg of laat lijkt een afdaling richting de steun op krap 30 aannemelijk. Niet eerder dan bij koersvorming buiten het dalingskanaal kan het tij keren.

Conditie: Down.

Coaching: voor trendbeleggers is er weinig eer te behalen in dit aandeel.



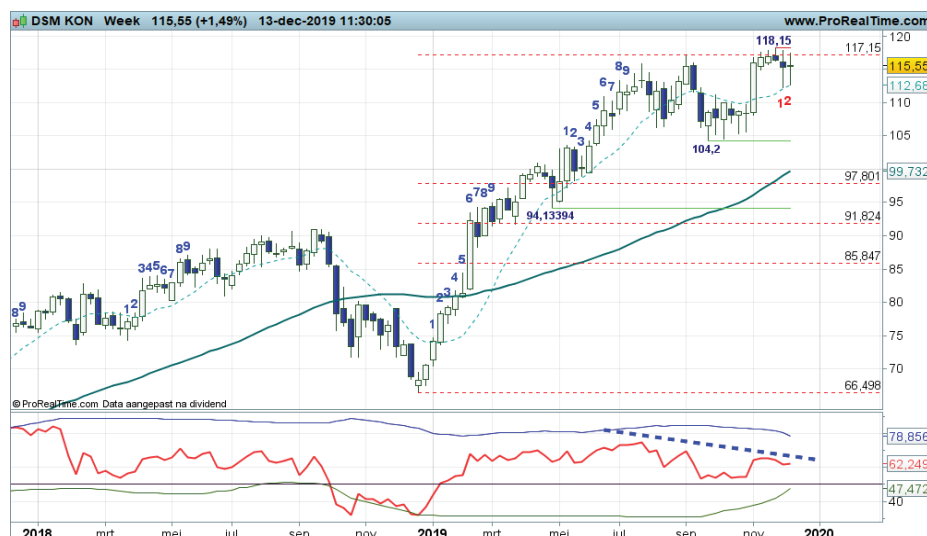
DSM - Pas op voor de beer

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Binnen de langere termijn uptrend is er thans sprake van een milde correctie fase, gezien de -2 stand op de swingteller en de zwarte candles met kleine bodies onder de 118+ rode streep. De correctie kan aan kracht winnen gezien de negatieve divergentie op de RSI. Meer berendruk richting de 104+ steunstreep en mogelijk de Fibo zone op 97+ is aannemelijk. Niet eerder dan bij koersvorming boven 118+ is de ergste kou uit de lucht.

Conditie: Correctie.

Coaching: oppassen voor aanzwellende berendruk, koopposities strak bewaken of zo mogelijk al wat verkleinen.

**Galapagos - Weer hoger**

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

'Galapagos weer hoger' klinkt het bijna dagelijks op twitter. Maar voor hoe lang nog? Charttechnisch geldt het volgende: Hogere toppen en hogere bodems, boven een stijgende SMA lijn. Swingteller op +8, de RSI met een stand op 79 nadert de stijgende dynamische overbought lijn. Kortom, upswing intact tot het tegendeel zichtbaar wordt. Niets meer, niets minder. Het is wachten op een duidelijk signaal van topvorming.

Conditie: Up.

Coaching: zolang de markt de koers verder opwaardeert, kunt u de trend uitzitten.

Hanteer wel een stop.

**Heineken - Matig plusje**

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Toeval of niet, de weekly SMA begeleidde de koers recent keurig door op krap 90 als vangnet te dienen voor de bulls. Dit soort plaatjes vindt u in de TA boeken. Maar nu? De uptrend kreeg een vervolg, waarbij de swingteller keurig in de plus draaide, witte candles op de grafiek, RSI weer in de plus. Zo halverwege het speelveld ligt echter de dalende daily SMA en de zone rond 95 in de weg. Hierboven verbetert het beeld verder en kan het vizier worden gericht op de 100+ zone. De zwarte candle van deze week is wel een smetje op de chart.

Conditie: Up.

Coaching: trendbeleggers mogen hun koopposities aanhouden. Kopen op zwakte blijft vooralsnog de gewenste strategie.



IMCD - Volatiele upswing

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Het is duidelijk zichtbaar dat de turbulentie aanwezig is op dit speelveld. De candles worden langer, sprieten groeien aan de bodies, wit en zwart wisselen elkaar af, maar wel met alle indicatoren nog in een plusstand. De ondertoon is dus positief, met 69+ als SMA steun en 80+ als bodyweerstand boven in het veld. Best wel veel speelruimte voor beer en stier, met de meeste kans van slagen momenteel voor de bulls; zij ruiken de 82+ rode streep.

Conditie: Up.

Coaching: koopposities mogen worden aangehouden, wel even oppassen bij de krap 83 weerstand.



ING - Verse uptrend

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

"Breakout candles boven de SMA met een RSI dicht bij de OB-lijn, met thans een actieve pullback om de recente trendbreuk te valideren om aansluitend een proces van hogere toppen en hogere bodems te starten", zo meldde ik vorige week. En zie, de spelers houden zich prima aan de spelregels. Deze week een forse witte candle, swingteller op +1, een verse upswing kan van start gaan als voeding voor een nieuwe uptrend. Eerst maar eens opstomen naar 11+.

Conditie: Up.

Coaching: voor trendbeleggers verbetert het landschap aanzienlijk.



KPN - Stieren door het ijs

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

In mijn vorige commentaren wees ik al op de toenemende berendruk in de felle correctiefase. Daar komt deze week geen verbetering in. Sterker nog, de koers wordt onder de SMA gedrukt, de correctie gaat naadloos over in een breakout beweging. Wellicht wat overshooting, maar de toon wordt gezet door de beer. Steun ligt op afstand bij 2,51, dus er is nog wat ruimte voor een verdere daling. Boven 2,70 kunnen we stellen dat de huidige breakout een vergissing van de markt is geweest.

Conditie: Down.

Coaching: trendbeleggers zien de verpietering van het speelveld en nemen dan ook zo mogelijk maatregelen.



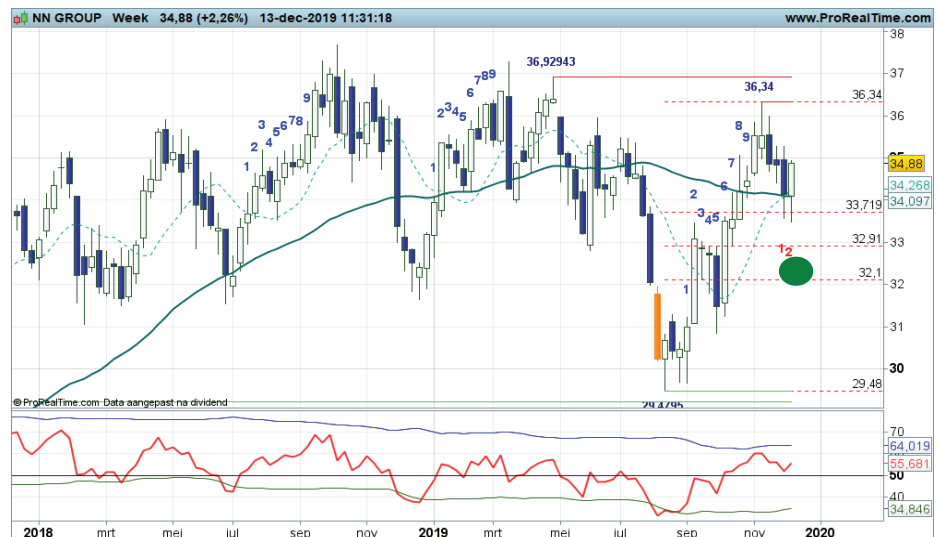
NN Group - Dappere SMA strijd

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Wat is er bij de verzekeraars toch aan de hand? Ook bij NN wisselen volatiele koerssprongen elkaar af. Hier echter toch nog een kansje voor de bulls. De pullback kan immers worden afgerond vlak boven de voorliggende top op 33,50 net onder de dalende SMA. De witte candle van deze week is een prima indicatie van bodenvorming op de beste plek op de chart. Volgende week weer wil zal bodenvorming bevestigen.

Conditie: Correctie.

Coaching: anticiperende trendbeleggers komen nu mogelijk in actie.



Philips - Opswing in volle gang

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Recent is er gebodemd op 37,47 met aansluitend een nieuwe actie van de bulls met de intentie 44+ op te zoeken. Swingteller inmiddels op +6 met deze week een sprieterige candle, maar de Up status komt niet in gevaar. Zolang de swingteller positief blijft en de candles wit kleuren, behouden de bulls de leiding. Zoals het er nu naar uitziet kunnen zij binnenkort de rode streep aantikken.

Conditie: Up.

Coaching: koopposities mogen worden aangehouden, volg met belangstelling de huidige bullenparade.



Randstad - Nieuwe highs

[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Ook deze week lukt het de bulls weer om nieuwe Highs op de borden te zetten. De afstand tot de SMA is echter groot, de swingteller staat op +9 en spanningsmeter RSI nadert de licht stijgende dynamische overbought lijn. De kans op een top lijkt dus te groeien, maar zolang de candles wit blijven en de stijgende beweging iedere week nog hogere niveaus laat zien, gaan de bulls strak aan de leiding. Niet eerder dan bij een zwarte candle zal de bullenparade haperen.

Conditie: Up.

Coaching: trendbeleggers zitten de swing uit. Een trailingstop ter overweging. Bij een zwarte candle een exit overwegen.



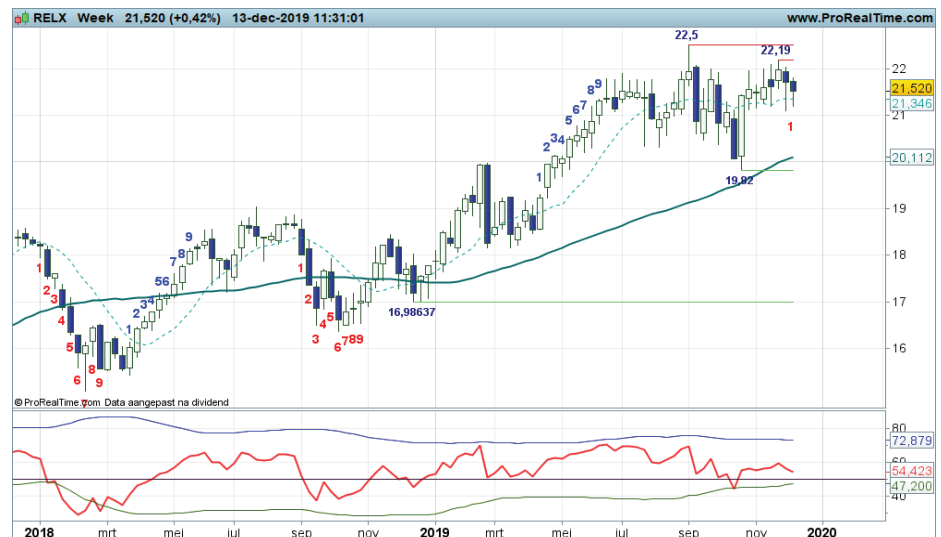
RELX - Inspiratieloos

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Nauwelijks beweging en lage trendmatigheid. Dat is thans kenmerkend op dit speelveld met als gevolg een stabilisatie in de koersvorming rond 21,50. Afwisselend witte en zwarte candles, een zebra grafiek in ontwikkeling, het illustreert het zijwaartse koersverloop. De indicatoren wisselen hierdoor rap van stand, dus dat biedt even geen soelaas. Het is uitzien naar een duidelijk signaal waaruit blijkt wie overtuigend initiatief neemt. Tot dat moment rekening houden met een kwakkelfase.

Conditie: Up danwel Correctie.

Coaching: lastig navigeren op dit zijwaartse speelveld, wellicht is een positie aan de zijlijn de beste optie.



Royal Dutch Shell - Kwakkelkaart

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Als ik deze chaotische chart zie, met de grote koersschommelingen, vraag ik me weleens af waar de populariteit toch vandaan komt. Uit de statistieken blijkt dat de trendmatigheid doorgaans ver te zoeken is. Hoe het ook zij, de chart spreekt boekdelen, na de top op 27+ is een afdaling ingezet die de vlakke SMA lijn neerwaarts heeft doorbroken. De Down conditie is valide en een afdaling richting 24+ ligt op de loer, tenzij het lukt om weer boven de SMA te komen.

Conditie: Down.

Coaching: strak navigeren is gewenst als er posities uitstaan. Een zijlijn positie is ook gerechtvaardigd.



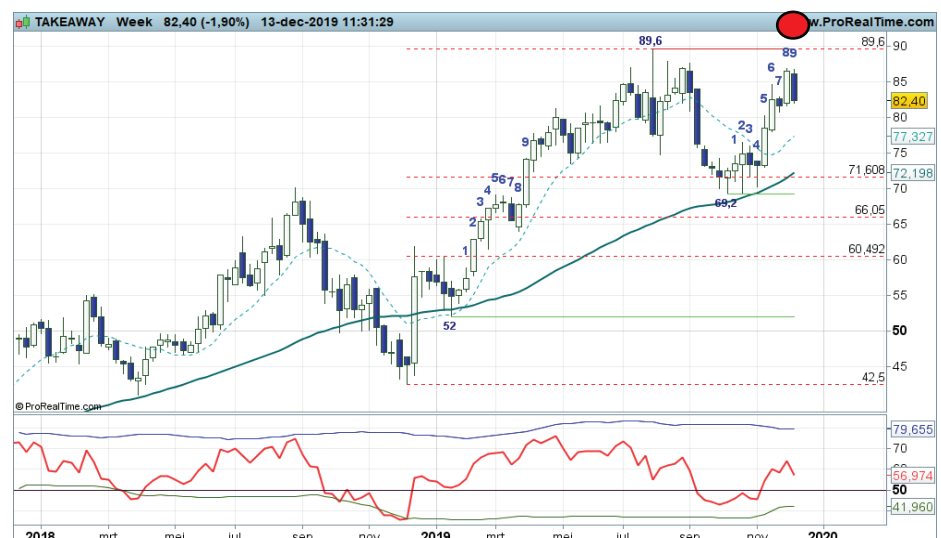
Takeaway - Dubbele top in de maak?

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Onlangs werd er een bodem geplaatst rond de gemiddelde lijn. Een prima niveau voor de bulls om een nieuwe actie in de uptrend te starten, die deze week hapert. De koers nadert immers de voormalige topzone 86/90, swingteller op +9, de RSI ruim boven de 50-lijn en een zwarte candle. In de topzone kan de opmars dus haperen met aansluitend een terugval naar 75+. Voor nu bezien of er zo mogelijk een dubbele top wordt geplaatst.

Conditie: Up.

Coaching: gezien de signalen van topvorming kan overwogen worden koopposities te verkleinen.



Unibail Rodamco - Milde terugval

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Recent braken de bulls boven de SMA lijn in een poging een trendomkeer te bewerkstelligen. Thans is een pullback gaande om de trendbreuk te valideren. Een stap terug naar 134+, daar bodemen en dan door naar 150+ en 176+, dat is vooralsnog een prima scenario. Slechts bij koersvorming onder 134,00 falen de bulls. Voor nu bezien wanneer de pullback tot een einde komt. Volgende week een witte candle als eerste aanzet voor een nieuwe bullenactie?

Conditie: Correctie.

Coaching: na een succesvolle pullback zijn er koopkansen voor trendbeleggers.


Unilever - Kwakkelfase

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Moeizaam koersverloop in een licht positieve trendfase, zo zou ik het koersbeeld willen omschrijven. De bulls tonen niet echt veel enthousiasme om de koers noordwaarts te sturen, terwijl dat wel hun opdracht is. De indicatoren staan in een lichte plusstand, dus dat zou de bulls moeten aansporen om overtuigend in actie te komen. Maar eens bezien wanneer de bulls hun opdracht gaan uitvoeren.

Conditie: Up afgewisseld met Correctie.

Coaching: er zijn mooiere plaatjes te vinden voor trendbeleggers. Blijf maar aan de zijlijn wachten op een overtuigend signaal.


Vopak - Corrigerende berentikken

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Onlangs werd er met veel gevoel voor dramatiek een top geplaatst op krap 52,00. Maar dat was iets teveel van het goede zoals de RSI dat ook aangaf. Er volgde een rappe afkoeling die nog gaande is. Zwarte candles, swingteller naar een -1 stand, Fibo zone inmiddels betreden, de beren aan zet met hun corrigerende tikken. Bodemen rond 46 tot 45 zou prima passen in het plaatje. Daarna een hervatting van de uptrend, zo luidt de verwachting.

Conditie: Correctie.

Coaching: de correctiefase noopt tot enige terughoudendheid. Bij een nieuwe hogere bodem zijn er weer koopkansen.



Wolters Kluwer - Correctie in tijd

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Al enige weken is er sprake van een zijwaartse stabilisatie tussen afgerond 62,00 body steun en 67+ weerstand. Zwarte en witte candles wisselen elkaar af. Swingteller afwisselend in de plus en de min en de RSI kronkelend rond de middenlijn. Al met al een kwakkelend koersverloop, met als passende titel 'Correctie in tijd'. Het is wachten op een duidelijk signaal waaruit blijkt wie initiatief toont om de koers overtuigend van zijn plaats te drukken.

Conditie: Up / Correctie.

Coaching: trendbeleggers kijken toe vanaf de zijlijn en wachten geduldig op meer trendmatigheid.

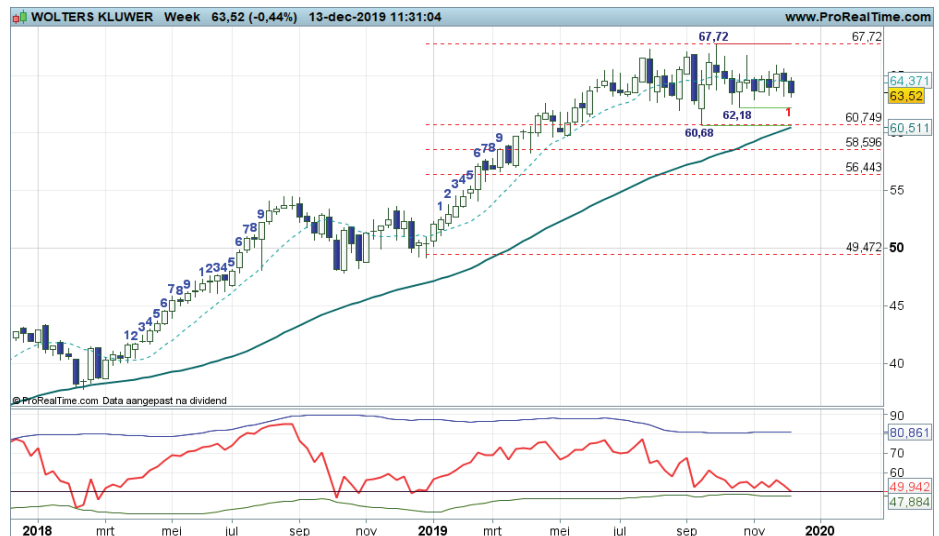


Chart Navigator - Technische Analyse vraagbaak

Robot trading heeft geen zin.....

In deze TA vraagbaak vraag ik uw aandacht voor het fenomeen 'Robot trading', waarbij er volgens een strak algoritme volledig geautomatiseerd wordt gehandeld. Ik ben van mening dat dit weinig zinvol is. Ik zal dit onderbouwen aan de hand van de nieuwe one-liner "Robot beleggen is niet zinvol, een mens is geen machine".

Markten zijn chaotisch

We zijn in de veronderstelling dat koersen in trends bewegen en steeds herkenbare patronen laat zien. In principe klopt dit wel, maar er zijn regelmatig afwijkingen waarneembaar. Marktgedrag herhaalt zichzelf, maar niet voor de volle 100%. Markten zijn wat dat betreft chaotisch en beleggers tonen non-lineair gedrag. Daarom is er geen 100% hitratio mogelijk, toch jammer, niet waar?

Non-lineair gedrag

Maar wat behelst non-lineariteit? Vrij vertaald betekent het niet-rechtlijnig gedrag, onvoorspelbare afwijkingen. Dit zit diep in ons denksysteem verweven. Zo is het begrip 'tijd' ook non-lineair, we kunnen een vaste eenheid tijd totaal verschillend beleven. Ga maar eens 10 minuten wachten in een bushokje als het regent en koud is. Hoe beleeft u die 10 minuten? En nu 10 minuten aanwezig zijn op een gezellige borrel bij de open haard, voelt u het verschil? Zo ervaart een intraday belegger een koersbeweging van 1% als een gigantische beweging. De lange termijn belegger geeft geen krimp.

Risico is non-lineair

Dit is een veel ergere constatering. Uit testen blijkt dat wij risico-avers reageren als er zicht is op winst en juist risico-seeking gedrag tonen als we worden geconfronteerd met verlies. Simpel gezegd, we kappen winst te vroeg af en laten verliezen te lang doorlopen.

Non-lineariteit zorgt er mijns inziens dus voor dat we regelmatig afwijken van geprogrammeerde modellen, waardoor die op dat moment niet goed werken. Achteraf reparaties uitvoeren of onderhoud plegen is achter de feiten aanlopen. Zet de robot maar aan de kant.

Non-lineair gedrag

GEEN PANIEK

HET IS MAAR CHAOS

Loesje

Postbus 1045 6801 BA Arnhem www.loesje.nl

Afbeelding 1

Robot trading



Afbeelding 2

Altice - Stierenstoot

Al vanaf begin dit jaar is er sprake van een positieve ondertoon. Een mooi proces van hogere toppen en hogere bodems heeft de koers naar de 5,50 zone gestuwd, waar thans wat stabilisatie plaatsvindt. Een zebragrafiek zorgt voor een zijwaarts verloop tussen afgerond 5 steun en 5,50 weerstand met een spike op 5,70+. Maar met een stevige stierenstoot op vrijdag lukt het toch om de Up status terug te laten keren. Toch nog een eindejaarsrally?

Conditie: Up of Correctie.

Coaching: trendbeleggers volgen met belangstelling de huidige bullenparade.



Aperam - Nu eerst een pullback

Onlangs brak de koers met een forse witte candle bovend de SMA, de breakout was een feit. Daarna volgde een consolidatie rond 28,00 die nog steeds gaande is. Mogelijk deze week een zwarte candle, hetgeen de pullback kan inluiden naar 24,70. Daar bodemen zal de trendbreuk valideren en een proces van hogere toppen en hogere bodems inluiden met aansluitend zicht op 30+ en hoger als koersdoel. Voor nu dus bezien of de pullback succesvol zal verlopen.

Conditie: Up.

Coaching: na een succesvolle pullback zijn er koopkansen voor trendbeleggers.



ASMI - Wel of geen top?

Met veel gevoel voor dramatiek zetten de stieren de weerstandzone op afgerond 105 onder druk. Hamvraag hierbij is uiteraard of ze gaan breken of niet. De swingteller stuurt aan op een correctie getuigt de -1 stand. Een aanloop naar de Fibo zone rond 84 tot 71 is toegestaan en zou het proces van hogere toppen en hogere bodems ten goede komen. De afstand met de SMA lijn is vrij groot, dus dat pleit ook voor wat afkoeling. Nu nog een zwarte candle en de beren zijn aan zet.

Conditie: Resistance / Correctie.

Coaching: topvorming in wording noopt tot enige terughoudendheid. Uitstaande koopposities dan ook strak bewaken.



BESI - Topvorming nabij?

Er is een mooie uptrend gaande, maar wel met wat stabilisatie tegen de 35,00 rode streep. Al een aantal weken lukt het niet om deze hobbels te nemen om de trend te vervolgen. Swingteller deze week mogelijk in een minstand als opmaat voor een correctie naar de Fibo grid op 29+ tot 25+. Gezien het ritme van de markt zou er rond 29,00 reeds gebodemd kunnen worden, hetgeen de trendmatigheid zal versterken. Voor nu bezien of de beren poot aan de grond krijgen, of dat de stieren ons gaan verrassen met een uitbraak boven 35.00.

Conditie: Resistance / Correctie.

Coaching: gezien de stabilisatie is het afromen van wat winsten te overwegen.



Fugro - Tijd voor een dip

Het thema 'Rem op de rally' zou goed van toepassing kunnen zijn op dit fonds, mits er komende week wordt getopt tegen de 9,65 weerstand. Dit laatste is zeer wel mogelijk, want de swingteller staat op +9 en de RSI noteert ruim boven de OB-lijn. De breakout swing kan dus worden opgevolgd door een pullback beweging richting de SMA op 8+, teneinde de recente trendbreuk te valideren. Dus eerst topvorming, vervolgens een afkoeling met aansluitend een proces van hogere toppen en hogere bodems, dat is de verwachting.

Conditie: Up.

Coaching: bij signalen van topvorming kunnen deels winsten worden verzilverd.



Wereldhave - Stevige berentrapp

Er is al geruime tijd sprake van een dalende trendfase, getuige de serie lagere toppen en lagere bodems onder een rap dalende SMA lijn. Onlangs werd echter vanaf het dieptepunt op krap 17,00 een uitstekende rebound ingezet tot aan de SMA lijn. Rond 21 tot 22 zou er getopt moeten worden om de rebound af te ronden en de trend te hervatten. Welnu, die stap wordt deze week gezet. Een stevige berentrapp, swingteller direct naar -1 en de RSI onder de 50-lijn. De Down status is weer valide, waardoor lagere koersen aannemelijk zijn, eventueel na een lichte rebound.

Conditie: Down.

Coaching: voor trendbeleggers ziet de chart er niet goed uit.



BASF - Breakout, pullback

Na de bodem op 55+ te hebben neergezet volgde een opmars. Recent werden de dalende SMA lijn en de voormalige topzone rond 65 opwaarts doorbroken. De rally kwam ten einde op 72+ waar een top is neergezet en een pullback volgde. Rond de voormalige topzone, net boven de SMA lijn is nu wat stabilisatie zichtbaar. Een prachtige plek voor een bodem. De indicatoren staan nog in de min, maar beleggers lijken terug te keren getuige de witte candle die in de maak is.

Conditie: Correctie.

Coaching: koopkansen bij witte candles rond de SMA.

**Colruyt - Belonen en straffen**

Steun en weerstand bewijzen hun nut maar weer eens, getuige de rode streep op 51,34. Desondanks is het 'sneeu' voor Colruyt, dat deze week aanvankelijk werd beloond met hogere niveaus. De koerswinst verdween als sneeuw voor de zon, en op dit moment is er sprake van enige balans rond de niveaus van de afgelopen weken. Voor nu dus afwachten wie de leiding opeist. Aan de onderkant ligt het vangnet op 43+.

Conditie: Down.

Coaching: een positie aan de zijlijn is gerechtvaardigd.

**Vallourec - Bulls voor het hek**

De afgelopen maanden bewoog de koers van Vallourec rond het dalende koersgemiddelde. Daarbij zijn lagere toppen gevormd, maar de afgelopen weken is er tevens sprake van een bodemzone rond 2,15. De bulls doen deze week een aanval op het patroon van dalende toppen. De koers staat thans net boven de (subjectieve) dalende toppenlijn rond 2,70. Toch is er bij een opwaartse doorbraak sprake van een significante verbetering. Voor nu bezien of de bulls doorpakken voor een rit richting grofweg 3,00.

Conditie: Up.

Coaching: bescheiden offensieve koopposities bij meer witte candles.



EUR/USD - Kantelpunt

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Al lange tijd is er sprake van een patroon van lagere toppen en lagere bodems. Daarbij is het beeld wel wat chaotisch, maar de weekly SMA filtert de koersontwikkeling en laat per saldo een dalend koersverloop zien. De steun wordt gevormd door de bodem op 1.0981 en de weerstand valt samen met de weekly SMA zone rond 1,1200. Daarboven gaat een positieve overgangsfase van start. Op dit is een opleving gaande waarbij de weerstand onder druk wordt gezet. Voor nu bezien of de Euro sterker wordt.

Conditie: Support.

Coaching: boven 1,1200 zijn koopposities mogelijk.



GBP/USD - Pond verder opgewaardeerd

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Op de weekgrafiek zijn de steun- en weerstandsniveaus voor het valutapaar goed zichtbaar. De topzone op krap 1,3400 wordt genaderd en de afgelopen weken kleuren de candles wit. Spanningsmeter RSI klimt richting 'overspannen' gebied. Enige topvorming lijkt dus wel op de loer te liggen, maar zolang daarvan geen zichtbare signalen zijn, blijft het Pond het sterkst op het valutaveld. Voor nu bezien hoelang de opmars voortduurt.

Conditie: Up.

Coaching: longposities handhaven tot er signalen van topvorming ontstaan.



Euro-Bund future - Verkoopdruk blijft aanhouden

Bekijk de BNP Paribas Turbo's

Binnen de langdurige uptrend is een correctiefase gaande die aanvankelijk stabiliseerde boven het 38,2% Fibonacci niveau. Tot op heden mislukten de pogingen van de bulls om een bodem te plaatsen. De indicatoren staan in de min. Spanningsmeter RSI duikt onder de middenlijn en de swingteller kleurt rood. De correctiefase is derhalve valide op het Dashboard. Op krap 171 ligt de steun en daaronder de SMA zone als referentiepunt voor de bulls. Voor nu het proces verder volgen en kijken of beleggers terugkeren.

Conditie: Correctie.

Coaching: na de correctie mogelijk nieuwe instapkans. Onder 169 gaat een negatieve overgangsfase van start.



Goud - Weinig animo[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Rond 1.450 ter hoogte van de 38,2% Fibonacci zone is er wat stabilisatie zichtbaar in de koersvorming. De bulls doen een poging een bodem te plaatsen, maar komen nog moeilijk van hun plek. Spanningsmeter RSI kabbelt boven de middenlijn en op het Dashboard is afwisselend de Up conditie, danwel de Correctiefase valide. Rond 1.500 lijkt er tevens een stevige barrière te liggen.

Conditie: Up.

Coaching: een positie aan de zijlijn is gerechtvaardigd voor trendvolgende beleggers. Wellicht offensieve kansen bij witte candles. Al met al oogt het niet overtuigend.

**Zilver -** Stabilisatie rond topzone[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Na het onstuimige koersbeeld en de forse afdaling, is op dit moment stabilisatie zichtbaar rond de voorliggende toppen op 16,50. Daar lijken de bulls zich nog te handhaven, al kleuren de candles afwisselend wit en zwart. De swingteller staat in de correctiestand. Charttechnisch is dit wel een mooie zone voor de bulls om de uptrend nieuw leven in te blazen. Dan moeten ze nu wel gaan doorpakken, maar tot op heden ontbreekt de echte overtuiging.

Conditie: Correctie / Up.

Coaching: offensieve Turbo Long kansen bij overtuigende witte candles.

**BrentOil future -** Gematigde uptrend[Bekijk de BNP Paribas Turbo's](#)

Op de weekgrafiek is er een brede trading range zichtbaar waarbij de steunzone rond 55 en de weerstand rond de spike-topzone op 70 ligt. De bulls laten de afgelopen weken een gedegen opmars zien. De daily SMA laat een stijgend koersverloop zien en de weekly SMA draait tevens omhoog. Inmiddels is de body weerstandzone rond 65 bereikt. Als dit niveau opwaarts wordt doorbroken, dan ligt er ruimte voor een klim richting 70.

Conditie: Up.

Coaching: bescheiden Turbo Long posities zijn gerechtvaardigd. Een trailingstop ter overweging.



Wie is Nico Bakker?

Ik ben technisch analist met visuele analyse ofwel chart reading als specialisatie, waarbij ik op een eigen specifieke wijze naar markten en koersontwikkelingen kijk. Ik doe veel research op dit gebied, geef trainingen en workshops en besteed veel tijd aan kennisoverdracht. Dit laatste doe ik vooral aan de hand van columns, commentaren en analyses op bekende beleggings-websites. Daarnaast mag ik regelmatig spreken op seminars en congressen en kunt u mij zien op web-TV en zelfs volgen via Twitter (TheDailyTurbo).

Ik benader de technische analyse vanuit een 'visionairs' oogpunt. Ik probeer het beleggingslandschap met mijn Dashboard Beleggen in kaart te brengen en actieve beleggers te wijzen op kansen en bedreigingen. Een belegger bepaalt zelf wat hij met mijn informatie doet. Als er dan een mooi rendement gehaald kan worden, is mijn missie geslaagd. Ik speel daarbij niet een rol als trader, maar als coach. In mijn rol als coach staat denken en handelen in termen van waarschijnlijkheden centraal. Anders gezegd, het definiëren van scenario's is de basis voor een verantwoorde beleggingsbeslissing. Visies herzien als de markt daar aanleiding voor geeft is dan ook een discipline die niet mag ontbreken.

Naast marktbeelden schetsen en routes uitzetten, gaat mijn belangstelling ook uit naar de Behavioral Finance, ofwel allerlei psychologische valkuilen en vaardigheden die bij beleggen een rol spelen. Met diverse uitspraken en beeldspraken geef ik in presentaties en workshops aan hoe emotie en discipline als rode draad tussen de oren van beleggers loopt. Ik heb mee mogen helpen de technische analyse in Nederland een gezicht te geven en dat geeft mij veel voldoening. Ik probeer nog steeds op eigen wijze vernieuwingen en andere inzichten over het voetlicht te brengen, in de veronderstelling dat u daar als actieve belegger

uw voordeel mee kan doen.

Kijk op www.bnpparibasmarkets.nl voor Technische Condities, Turbo Tijd Setups, dagelijkse Coaching Video's, TA aanbevelingen en Breaking News, en op [twitter.com](https://twitter.com/TheDailyTurbo) met naam TheDailyTurbo. Dan verliest u mij geen seconde uit het oog.....

Chart Navigator.....achter de schermen

Als belegger wilt u weten hoe het beleggingslandschap eruit ziet. U wilt weten, als u het Damrak overziet, hoe de bulls en bears gemutst zijn. U wilt weten waar significante steun- en weerstandpunten liggen, ofwel cruciale navigatieniveaus. Ik noem dit ook wel kantelpunten, potentiële draaipunten in de markt. Vervolgens is het natuurlijk raadzaam om inzicht te hebben in de route die u als belegger kunt afleggen, ofwel wat geeft het Dashboard aan signalen af?

In mijn wekelijkse nieuwsbrief Chart Navigator omschrijf ik van veel financiële titels de technische conditie, afgeleid van subjectieve en objectieve bevindingen die de weekgrafiek en enkele indicatoren prijsgeven. Ik bekijk de markten en fondsen met een min of meer vaste marktlens, om u als belegger door het financiële landschap te coachen. Naast de informatie in deze nieuwsbrief presenteer ik aanvullende technische bevindingen, tips en suggesties op de website www.bnpparibasmarkets.nl. De Chart Navigator vervult ook een rol als vraagbaak. Interessante onderwerpen, uitspraken, patronen, beeldspraken en indicatoren uit de technische analyse passeren de revue.



Chart Navigator gratis abonnement

Wilt u een gratis abonnement op de Chart Navigator? Ga naar www.bnpparibasmarkets.nl.

bnpparibasmarkets.nl

Nico Bakker (www.nicoprakker.nl) is directeur/eigenaar van BTAC Visuele Analyse en als zelfstandig consultant gelieerd aan BNP Paribas S.A. (www.bnpparibasmarkets.nl). Wouter de Boer is medewerker van BTAC.

De informatie in deze publicatie is niet bedoeld als individueel beleggingsadvies of als een individuele aanbeveling tot het doen van bepaalde beleggingen. Iedere belegging die u overweegt, dient u te toetsen aan uw persoonlijk beleggersprofiel of te bespreken met uw beleggingsadviseur. De waarde van uw beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. De standpunten en vooruitzichten van Bakker dan wel De Boer geven diens technische mening weer over het betreffende item in de hoedanigheid van technisch analist en consultant. De beloning van BTAC, Bakker of De Boer staat/ stond/ zal niet direct of indirect in relatie (staan) met zijn specifieke aanbevelingen of standpunten in deze publicatie.

Op het moment van schrijven heeft Nico Bakker en/of Wouter de Boer van BTAC in privé dan wel zakelijk mogelijk een long of short positie in een van de onderliggende waarden zoals beschreven in dit document dan wel financiële instrumenten die hier aan zijn gerelateerd. Er kan tevens sprake zijn van indirecte deelnemingen via beleggingsfondsen, pensioenfondsen en/of kapitaalverzekeringen waarin wordt belegd en waar hij of andere medewerkers van BTAC geen invloed hebben op het beleggingsbeleid. Verder zijn er geen andere potentiële belangenconflicten bekend.

Deze aanbevelingen zijn niet opgesteld overeenkomstig de wettelijke voorschriften ter bevordering van de onafhankelijkheid van onderzoek op beleggingsgebied en zijn evenmin onderworpen aan een verbod om al vóór de verspreiding van onderzoek op beleggingsgebied te handelen.



BNP PARIBAS

De bank voor een wereld in verandering